

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.690/2011/3.szám

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a szakjogász által képviselt Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Szegedi Munkaügyi Bíróságon 8.Mv.882/2010. számon indított és a Szegedi Munkaügyi Bíróság 2011. május 9. napján kelt 8.Mv.882/2010/14. számú ítéletével befejezett perében - amely perbe az alperes pernyertessége érdekében a Wendlerné dr. Pirigyi Katalin ügyvéd által képviselt Rehabilitációs és Szociális Hivatal beavatkozó beavatkozott - a jogerős ítélet ellen az alperesi beavatkozó által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szegedi Munkaügyi Bíróság 8.Mv.882/2010/14. számú ítéletét hatályában fenntartja azzal, hogy az alperest új eljárásra kötelezi.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2010. július 6. napján kelt határozatával - a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 36/D. § (1) bekezdése alkalmazásával - azért szüntette meg a felperes rokkantsági nyugdíját, mert az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (a továbbiakban: ORSZI) elsőfokú szakértői bizottságának szakhatósági állásfoglalása szerint az össz-szervezeti egészségkárosodás mértéke 48%, nem éri el a rokkantság megállapításához szükséges, a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pontjában írt mértéket. Az alperes határozatában rögzítette azt is, hogy a felperes egyéb munkakörben

rehabilitációval foglalkoztatható, rehabilitálható, de komplex (intézményes) rehabilitációja nem szükséges.

E határozatot a Nyugdíjbiztosítási Jogorvoslati Igazgatóság helybenhagyta, az ORSZI másodfokú szakértői bizottságának szakhatósági állásfoglalása alapján megállapítva, hogy a felperes egészségkárosodása 45%, intézményes rehabilitációja nem szükséges.

A Szegedi Munkaügyi Bíróság ítéletével a társadalombiztosítási határozatokat a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pontja és a Pp. 339. §-a alapján hatályon kívül helyezte, mert a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye alapján megállapítást nyert, hogy a felperes egészségkárosodásának mértéke folyamatosan meghaladta az 50 %-ot.

A jogerős ítélet ellen a beavatkozó élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja és a Pp. 177. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.

Azt kifogásolta, hogy a munkaügyi bíróság a perben orvosszakértő bevonásával a kompetenciájába nem tartozó, nevezetesen a nyugdíjjogosultságot megalapozó rehabilitáció foglalkoztatási és szociális szempontjaira vonatkozó kérdésében is döntött, amelyről csak a komplex rehabilitációról szóló 321/2007.(XII.5.) Korm. rendeletben (továbbiakban: Kr1.) erre feljogosított szerv szakértői bizottsága, illetve az erre a szakterületre vonatkozó képesítéssel rendelkező igazságügyi szakértő adhat szakértői véleményt. A bíróság az igazságügyi orvosszakértő véleményének a felperes rehabilitációjára vonatkozó megállapítását is elfogadta ítélete alapjául, emiatt tévesen döntött úgy, hogy a rehabilitálhatóság ORSZI általi vizsgálatára már nem kerülhet sor. A bíróságnak a perben a rehabilitálhatóságot nem kellett vizsgálnia: a társadalombiztosítási határozat e tárgyban megállapítást nem tartalmaz, így nem állt a bíróság rendelkezésére olyan szakvélemény, amelynek megalapozottságát a Pp. 177. § szerinti bizonyítás elrendelésével kellett volna tisztáznia.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem - a következők szerint - alapos.

A beavatkozó felülvizsgálati kérelmében a felperes egészségkárosodása jogerős ítéletben megállapított mértékét nem

vitatta, ezért az ítélet erre vonatkozó megállapítását a Kúria eljárása során irányadónak tekintette.

A Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pontja értelmében rokkantnak tekintendő, akinek a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény 1. § a) pontjában meghatározott egészségkárosodása: aa) 79 százalékot meghaladó mértékű, vagy ab) 50-79 százalékos mértékű, ezzel összefüggésben a jelenlegi vagy az egészségkárosodását megelőző munkakörében, illetve a képzettségének megfelelő más munkakörben való foglalkoztatásra rehabilitáció nélkül nem alkalmas, azonban a rehabilitációs szakértői szerv szakhatósági állásfoglalása alapján rehabilitációja nem javasolt.

A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

A Legfelsőbb Bíróság korábbi határozataiban rögzítette, hogy e rendelkezés alapján a bíróság olyan szakértő kirendeléséről köteles gondoskodni, aki a perben jelentős tény, körülmény megállapításához megfelelő szakértelemmel rendelkezik.

A Legfelsőbb Bíróság a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjában írt feltételek peres eljárásban való vizsgálatára nézve számos határozatában adott iránymutatást. A Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja, a Kr1., az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézetről, valamint eljárásának részletes szabályairól szóló 213/2007.(VIII.7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr2.) szabályozása, valamint a Pp. szakértői bizonyításra vonatkozó rendelkezései együttes értelmezése során akként foglalt állást, hogy a rehabilitációra vonatkozó törvényi feltételek teljesülése kizárólag orvosszakértői bizonyítás útján nem tisztázható. A társadalombiztosítási szervek a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont második fordulatában írt feltételek fennállásáról a perbeli időszakban a Kormány által a Kr1-ben kijelölt szervek (ORSZI) szakhatósági állásfoglalásai alapján döntöttek. A szakhatósági állásfoglalások az ORSZI orvos-, foglalkoztatási és szociális szakértőkből álló bizottsága által kiadott szakvéleményeken alapultak, a bizottságok a jogszabályok (köztük a Kr2. eljárási szabályai) és a vonatkozó szakmai szabályok alkalmazásával alakították ki véleményüket.

A Legfelsőbb Bíróság határozataiban megállapította, hogy a rehabilitálhatóság kérdésének eldöntése a közigazgatási eljárásban több, erre megfelelő szakértelemmel rendelkező szakértő feladata, akik véleményüket együttesen, egymással egyeztetve alakítják ki. Az, hogy a rehabilitálhatóság kérdésének vizsgált kritériumaiban

bármely sorrendiség lenne, az eljárásukra vonatkozó szabályokból, de más jogszabályokból sem nem következik. A Tny. 36/A. § a) pont ab) alpontjában foglalt feltételeknek a peres eljárásban történő vizsgálatára nézve a Legfelsőbb Bíróság a fentiekből azt a következtetést vonta le, hogy a perben az egészségkárosodás mértékének tisztázásához elegendő (és más szakértői bizonyítás elrendelését nem is igényli) orvosszakértői vélemény beszerzése, a rehabilitálhatóság kérdésében azonban a közigazgatási eljárásban szakvéleményt adókéval azonos szakértelemmel rendelkező szakértők bevonásával, azonos kérdések vizsgálatával lehet és kell dönteni (Mfv.III.10.929/2009/3., Mfv.III.10.434/2010/3., Mfv.III.10.468/2010/4., Mfv.III.10.967/2010/3., Mfv.11.005/2011/2. stb.).

A peradatok szerint a perben szakvéleményt adó igazságügyi orvosszakértő foglalkoztatási és szociális szempontok alapján nem értékelte a felperes rehabilitálhatóságát: szakvéleményében csupán azt rögzítette, hogy a folyamatos orvosi kezelés miatt az intézményes rehabilitáció „orvosilag” nem indokolt. A munkaügyi bíróság a felperes rokkantságát és az azon alapuló jogosultságát tehát az orvosi szempontú rehabilitáció elsődlegessége alapján a fent kifejtettekkel ellentétesen állapította meg, ez a téves jogszabály-értelmezés azonban az ítélet hatályon kívül helyezésére és a munkaügyi bíróság új eljárásra utasítására nem adott alapot.

A Legfelsőbb Bíróság hasonló ügyekben hozott határozataiban (Mfv.III.10.874/2009/5., Mfv.III.10.875/2009/4.) rámutatott arra is, hogy a munkaügyi bíróság nem rendelhet el bizonyítást a rehabilitáció kérdésében, ha a társadalombiztosítási szerv kizárólag az egészségkárosodásra vonatkozó feltétel hiányában utasítja el az igénylő rokkantsági ellátásra való igényét, vagy szünteti meg a rokkantságon alapuló ellátás folyósítását. Nincs helye a rehabilitációra vonatkozóan bizonyítás felvételének és döntésnek akkor sem, ha az alperes a perben bizonyítotthoz képest – a jogosultságot befolyásolóan – eltérő mértékű egészségkárosodáshoz viszonyítottan vizsgálta a rehabilitálhatóságot.

A fentiek alapján helytállóan hivatkozott a felülvizsgálati kérelemben a beavatkozó arra, hogy a foglalkoztatási és szociális szempontú rehabilitáció kérdésében nem orvosszakértő, hanem az adott szakterületen arra képesítéssel rendelkező szakértő jogosult véleményt adni; e körben azonban a perben szakértői bizonyítás elrendelése szükségtelen volt. A társadalombiztosítási szervek előtt folyamatban volt eljárásban a felperes rehabilitálhatósága az 50%-ot el nem érő egészségkárosodáshoz mérten került elbírálásra, ez utóbbi tény azonban a perben megdőlt, így a bíróságnak a rehabilitálhatóságra vonatkozóan nem állt rendelkezésére olyan vélemény, amelynek megalapozottságát szakértői bizonyítás elrendelése útján kellett volna vizsgálnia.

Az alperesi határozatok hatályon kívül helyezéséről a munkaügyi bíróság érdemben helyesen döntött, a rokkantságnak a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja első fordulatában írt feltétele ugyanis a felperes esetében teljesült (egészségkárosodása elérte az 50 %-os mértéket). Az e rendelkezés második fordulatában foglalt további feltételek fennállásának vizsgálatára azonban - a korábban kifejtetteknek megfelelően - nem a munkaügyi bíróság, hanem az alperes köteles.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet - a rendelkező rész kiegészítésével és az indokolás fenti módosításával - hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés, 339. § (1) bekezdés].

A megismételt eljárás során az alperes a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont második fordulatában foglalt feltételek fennállását a felperes 50 %-os egészségkárosodását alapul véve köteles vizsgálni, a Ket. 111. § (3) bekezdésére is figyelemmel.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült költségek tárgyában a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján mellőzte a határozathozatalt.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján döntött.

Budapest, 2012. január 30.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő